

được xé bài làm. Họ có bị cắn câu không? Có, họ đã gian lận. Họ khai báo đã trả lời đúng được trung bình 35,9/50 câu hỏi – hơn nhóm sinh viên trong điều kiện kiểm soát và gần bằng với nhóm sinh viên thứ hai (nhóm không được xé bài làm của mình).

Cuối cùng là nhóm sinh viên được xé cả bài làm và tờ ghi điểm, sau đó đi đến bình đưng tiền và lấy đi số tiền mà họ xứng đáng được nhận. Họ khai báo đã trả lời đúng trung bình 36,1/50 câu hỏi – cao hơn so với con số 32,6 của nhóm kiểm soát nhưng về căn bản bằng với hai nhóm có cơ hội gian lận.

Chúng ta học được gì từ thí nghiệm này? Kết luận đầu tiên đó là khi có cơ hội, nhiều người trung thực sẽ gian lận. Thực tế, thay vì phát hiện một số người gian lận, thì chúng tôi lại phát hiện ra là đa số các sinh viên đã gian lận và họ chỉ gian lận một chút thôi. Trước khi bạn đổ lỗi vì môi trường trong sạch của trường Kinh doanh Harvard cho mức độ không trung thực này, tôi xin bổ sung thêm, chúng tôi tiến hành các thí nghiệm tương tự ở MIT, Princeton, UCLA và Yale và cũng nhận được kết quả tương tự.

Kết quả còn ấn tượng hơn: khi được tạo cơ hội để gian lận, những người tham gia thí nghiệm không bị ảnh hưởng bởi các rủi ro nếu bị phát hiện như chúng ta nghĩ. Khi sinh viên được tạo cơ hội để gian lận nhưng không được hủy bài làm của mình, họ tăng số lượng câu trả lời đúng từ 32,6 lên 36,2. Nhưng khi có cơ hội được hủy bài làm – che giấu hoàn toàn tội lỗi – họ không đẩy sự gian lận của mình đi xa hơn. Điều này có nghĩa ngay cả khi